

Low-tech-landets kombinationskunstnere

Af rektor Lars-Henrik Schmidt, Danmarks Pædagogiske Universitet

* Flere og bedre ingeniører, færre og anderledes humanister, meget gerne, tak!. I en årrække har de fleste politikere og interesseorganisationer udtrykt deres uddannelsespolitiske ønsker sådan. Men de unge har ikke fulgt andres ønsker. Resultatet har været skuffelse – også i år.

Vanen tro hang Dansk Industri lidt med skuffen: Selv om Dansk Industri glæder sig over, at det er lykkedes at få flere til at læse til ingeniør, så er de stadig kede af, at for mange unge vælger at tage en humanistisk universitetsuddannelse. Mere bemærkelsesværdigt er det, at Dansk Handel og Service smilede til de nye humanister – og det i en situation, hvor det er velkendt, at humanistiske kandidater har sværere end andre grupper ved at få et arbejde.

Ikke desto mindre glæder det også mig. Mit synspunkt er, at Danmark ikke klarer sig i den globale konkurrence ved udelukkende at satse på højteknologi og tekniske kompetencer inden for

bio-, nano- og informationsteknologi. Tværtimod bør vi satse på at uddanne højt kvalificerede kandidater med lavteknologiske kernekompetencer inden for kommunikation og samarbejde på tværs af kulturer, inden for læring, modeldannelser og design. Humanisten vil selvfølgelig ikke udkonkurrere ingeniøren. Ingeniøren vil blot få stadig mere brug for humanisten i vidensøkonomien. Kombinationsevnen, den nye vinkel og anvendelsesorienteringen – kort sagt de immaterielle værdier og deres kompetencer – vil blive efterspurgt. Det er ganske let at overbevise vidensøkonomer om. Det kniber til gengæld med uddannelsesøkonomer.

Lærde professorer i uddannelsesøkonomi tager måske fejl, når de tror, de rigtige uddannelsesvalg og kandidatprofiler opnås ved, at vejledere giver flere faktuelle informationer om beskæftigelsesudsigterne for kandidaterne. Og ja – Danmark bliver formentlig ikke et konkurrencedygtigt low-tech-land med mangel på højt kvalificerede humanister. Alligevel må vi nøje overveje, om mere information om beskæftigelsestilstand vil føre til færre humanister, færre arbejdsløse og færre med lang uddannelse og lav løn. Forudsætningen skulle være, at den vejledte handler som 'an economic

Dette års studieoptag bringer os tættere på Danmark som et low-tech-land med højt kvalificerede humanister.

man', der vælger på grundlag af en rationel økonomisk kalkule over de formodede fremtidige beskæftigelses- og indkomstmuligheder.

Men vi står ikke med et simpelt informationsunderskud. Vi står derimod med unge mennesker, som har lært at vælge læringsvej ud fra deres personlige lyst, for eksempel lyst til at arbejde hårdt og gøre sin pligt. Det betyder, at de forholder sig til uddannelse og arbejde på måder, som dur for dem. Derfor møder vi i stigende grad unge – såvel humanister som ingeniører – på arbejdsmarkedet, der byder sig selvværdigt til: »Jeg har noget at tilbyde, hvad kan I bruge det til?« Problemet er, at en moderne virksomhed ofte ikke lige kan bruge det, vedkommende kan, men det som han – og virksomheden – kan udvikle sig til at kunne. Hverken en medarbejder

eller en virksomhed må forveksle potentialitet med aktualitet, selvværd med selvstændighed, det nuværende med fortsat værende etc. Vi må vænne os til et mere personaliseret arbejdsmarked, hvor begreber

som omskoling, opskoling og nedskoling er erstattet af idéen om omlæring, oplæring og nedlæring. Dette hidtil usete forandrings-samfund privilegerer i den grad det menneske, der kan forholde sig fleksibelt og ungdommeligt til verden. Det mestrer de unge bedst.

Så har arbejdsmarkedet brug for humanistisk uddannede? Ja, det viser sig efterhånden nødvendigt. Hverken erhvervslivet eller universiteterne ved i virkeligheden særligt meget om, hvilke typer af kandidater der bliver brug for i videns- og læringssamfundet. Hvorfor? Fordi den almindelige tro på læring har overladt valget af lærings- og karriereveje til de studerendes næse for, hvor det bærer hen. Og først og fremmest fordi de studerende bliver bærere af udviklingstendensen og afgørende for, hvad erhvervslivet kan gøre brug af. Derfor bringer dette års studieoptag os tættere på Danmark som et low-tech-land med højt kvalificerede humanister. Ingen har noget at opsætte mod high-tech. Måske skulle vi bare være lidt mere opmærksomme på low-techs fribytter-ressourcer – ja, altså i et land som vores med store traditioner for corsarvirksomhed. ▲